

Bohoslužby v Zábřeze 8.července 2018

Mk 6, 1-6

Milé sestry, milí bratři, co všechno potřebuje člověk ke svému životu? Co je pro něj důležité, co užitečné a co zbytečné? Nad hledáním odpovědi bychom mohli strávit klidně celý tento den a myslím, že bychom stále zůstávali rozrůzněni. Některé věci jsou jasně dané, jako jídlo a pití, jenže mnoho dalších lze vidět z různých úhlů. Například zvěstování Božího slova, čtení z Bible, modlitba. Pro někoho jsou to věci důležité, někdo další je považuje za užitečné, jiní za zbytečné, dokonce by se našli i jedinci vidící v tom věci nebezpečné.

Nejednotnost pohledů na Boží slovo a vůbec vztah s Bohem nacházíme dokonce i v době Ježíšově. Ježíš začal své kázání v Galileji, procházel různými městy a vesnicemi, kázal, uzdravoval. Dříve či později se tedy musel dostat i do města, kde vyrůstal. On je docela zvláštní pocit, když má kazatel mluvit k lidem, kteří ho znají od jeho prvních krůčků. A zejména, když také vědí, z jakého pochází prostředí. U Ježíše je tento pocit znásoben i tím, že do svého rodného města přichází už jako známá osobnost. Předchází ho pověst nejen dobrého kazatele, ale možná mnohem víc člověka činícího zázraky a konajícího nevídané činy. Vzbuzuje tedy určitá očekávání. Můžeme si tedy představit nazaretskou synagogu plnou lidí lačných po něčem mimořádném. Jeho slova vzbuzují úžas, přijdou jim mimořádná, uznale pokývují nejen nad těmito slovy, ale i činy, o kterých v souvislosti s Ježíšem slyšeli. Pak se ale něco zvrtné. Na otázku, odkud to všechno má, nacházejí jako odpověď určité zklamání. Vždyť pochází odtud. Vždyť známe všechny jeho příbuzné. Najednou to vnímání mimořádnosti mizí. Přicházejí pochybnosti, chybí víra. Je to zvláštní okamžik. Ukazuje, že ti lidé viděli Ježíšovu mimořádnost, ale nedokázali za ní vidět působící Boží moc. Na Ježíše se těšili, obdivovali jeho schopnosti, ale nějak to spojovali s ním, s jeho osobou. Neviděli Božího služebníka, neviděli nástroj, který Bůh používá, aby je opracoval. Proto přišli pochybnosti, protože Ježíšovy schopnosti pro ně nebyly slučitelné s jeho původem. Otázka, odkud to ten člověk má, ukazuje, že původ Ježíšových schopností v Bohu moc nepředpokládají.

Přístup obyvatel Nazareta otvírá otázku, jak nejen oni, ale také i jinde vnímali, co jim Ježíš říkal. Co jeho slovo s nimi dělalo, jak bylo pro ně důležité? Nebo také jinak se můžeme ptát, co pro

ně bylo důležité na Ježíši? Čemu přikládali velikou cenu a co jim přišlo okrajové? Ježíš byl osobnost, slyšet jeho slovo patřilo k neskutečným zážitkům. Co ale dál s tímto slovem? Co je na něm tolik zaujalo? Byla to mimořádnost těchto slov, nebo to byla mimořádnost, s jakou v nich pracovalo? To je možná nepatrný, ale ve výsledku zásadní rozdíl. Ježíšovo kázání se dá sledovat jako docela dobrá inspirace myšlenek a pohledů na život. Může se tak stát součástí kategorie užitečných věcí. Přeci jen, když se vezmou některé Ježíšovy myšlenky, dá se z nich sestavit docela dobrý etický program, základ jednání mezi sebou navzájem. Dost možná tedy i ty nazaretské napadalo, že je užitečné si Ježíše poslechnout, protože jeho slova nám můžou v ledasčem pomoci.

Takový pohled se vlastně dá pozorovat v celém průběhu dějin. Tak nějak člověk balancuje nad tím, že slovo, které slyší je možná užitečné, ale moc se ho nedotýká, nenechá se jim zasáhnout. Spíš se soustředí na některé další okolnosti a projevy, které může docela dobře použít ke svému prospěchu. Nějak ale zapomíná, že se nedají oddělit právě od toho základu, na kterém stojí. Ježíšovo slovo se nedá oddělit od toho, že je Božím nástrojem, přichází jako Boží hlas. Pokud to lidé v Nazaretu takto nedokázali přijmout, vedlo to k tomu, že slovo se jim stalo spíše kamenem úrazu než pozváním k životu. Ve stejném duchu můžeme někdy vnímat i další služebníky, kteří v průběhu dějin přicházeli a přinášeli Boží slovo. Například Jan Hus. Sám zpočátku asi také docela zápasil s tím, co je důležité. Napřed si myslel, že důležité je najít si nějaké dobře zajištěné místo, na kterém by mohl spokojeně trávit celý život. Záhy ale zjistil, že důležité je ukazovat k Bohu, připomínat jeho milost. Stal se reformátorem církevního života, který docela upadal a to podstatné a důležité hledal jinde než ve službě Bohu. Hus veden tímto poznáním smyslu lidského života došel i k mnoha revolučním myšlenkám. Opřen o Písmo a také o své kněžské poslání, dotahoval slovo Písma do lidského života a tím se dotýkal i uspořádání lidské společnosti. Dnes nám díky tomu mnohé věci přijdou samozřejmé, ale v jeho době například církev nebyla společenstvím bratří a sester před Boží tváří, právo neplatilo pro každého úplně stejně. A vztah k pravdě? Jedni ji mají a druhí to musejí respektovat. Někaké hledání pravdy, tážení se po ní, či dokonce poměrování jí hodnot života, to prostě nešlo. Takže Hus je logicky viděn jako člověk, který přinesl změnu do společnosti, otevřel prostor tomu, aby pravda byla něčím, co člověka skutečně osvobozuje a vede tak k neustálému hledání své cesty života. To je jedna stránka jeho učení. Druhá stránka je to, co následuje. Revoluční myšlenky se rychle uchyť a šíří. Jenže nastává veliký problém, když se v jejich šíření ztratí to podstatné, případně se stane jen užitečným či okrajovým. Myšlenky Jana Husa například není možné oddělit od jeho života a hlavně základu, na kterém tento život stál. Hus nebyl nějaký samozvaný revolucionář, ale byl služebníkem Božím. Proto například myšlenky a výroky namířené proti církvi nevycházejí z odmítnutí Boží autority v jeho životě, ale přesně naopak. Souvisejí s tím, že tuto autoritu bere mnohem vážněji než církevní představitelé. Husova věrnost Ježíši není jakási dobová nutnost, ale základ k tomu, aby člověk mohl hledat cestu nápravy nejen společenství církve, ale i celé společnosti.

Český národ na Husa nedá dopustit. Je to významná postava, svým způsobem prorok, který burcoval lidské svědomí. V souvislosti s dnešním textem si říkám, jak mnoho se u Husa

uplatňuje Ježíšův povzdech, že prorok není beze cti, leda ve své vlasti. Jak Husova vlast reaguje dnes na jeho myšlenky, na jeho apel k návratu k Bohu a Písmu. Říkám si, zda nepřišlo určité zklamání nad tím, že sice má zajímavé myšlenky, ale není možné je realizovat silou ani mocí. Změna společnosti, ke které tyto myšlenky vedou, nestojí na revoluci, nestojí na hrdinských bitvách s třídním nepřítelem. Vlastně vůbec nestojí na vytváření nepřátel, se kterými se dá bojovat. Tato změna se opírá o věrnější následování Ježíše Krista. To je podstata Husova jednání. Je to základ, který mu nedovolí couvnout ani ve chvíli, kdy jeho život míří na popraviště. Obrazně řečeno, je to oheň, kterým se raději nechá spálit, než aby jej v lidském srdci dusil. Je tedy vidět, že podobně jako ti nazaretští i naši jsou sice nejprve nadšeni, když mohou slyšet slovo Mistra, ale následně se odvracejí, když za ním nedokáží vidět dílo lidské moudrosti, když zajímavost slov ztratí svou lákavost v nutnosti oběti pro jejich naplnění.

Boží slovo v lidském životě nemůže být věcí jen užitečnou nebo dokonce okrajovou. Je pro tento život důležité. Potřebujeme, aby nám stále zaznívalo a to nikoliv jako nějaká zajímavost, ale jako apel, který nenechává člověka v klidu, ale uvádí celé jeho bytí do pohybu. Toto nám připomíná zástup mnohých svědků víry včetně Jana Husa. Jejich apel na člověka má sílu proměnit i celou lidskou společnost. Dá se tak označit za opravdovou revoluci. Jenže je také dobré vědět, že tato revoluce se odehrává hluboko v lidském nitru. Není to revoluce nastavující jen jiný lidský řád vládnutí ve světě. Je to revoluce, která nastavuje Boží vládu v lidském srdci. Její podstatou tak není bourání společenského řádu, ale je to osvobození člověka k hledání pravdy o něm i jeho světě. K pravdě se totiž nedostaneme blíž, když se spolehneme jen na svůj úsudek, svoje smysly či zkušenosti. Pravda je často zakryta nánosem různých polopravd a pravděpodobností, nánosem různé manipulace a hrou s lidskými smysly či lidským myšlením. Hledat ji znamená předně poznat, že na to člověk nestačí sám. Může ji najít jen s Boží pomocí, může ji najít odevzdán Boží milosti s prosbou o Ducha, který člověka k pravdě vede. Jsme dnes spoutáni mnoha předsudky, mnoha soudy o tom, co je nejdůležitější pro náš život. Podle toho pak má vypadat naše jednání. Setkání Ježíše s nazaretskými, stejně jako vzpomínka na působení Jana Husa či dalších svědků evangelia, nás odkazuje k tomu, že tím nejdůležitějším je důvěra Božímu slovu a připravenost nechat se právě tímto slovem formovat. Mějme to na paměti, když se nejen setkáváme se zajímavými myšlenkami různých osobností, ale když také otvíráme Písmo, abychom v něm zaslechli Boží hlas. Evangelium má svou právě proto, že to nejsou jen krásná a zajímavá slova, ale jsou to slova vedoucí k pravdě a Boží revoluci v srdci člověka.

Pane Ježíši, často hledáme co je pro nás skutečně důležité. Prosíme, pomoz nám porozumět, že nejdůležitější je tvé živé slovo, které k nám mluvíš skrze Písmo i své svědky.

Amen.

neděle 8.července 2018

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 15:52 -

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }